

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM

Die Jovis 27 mensis Novembris 1721.

M. MATHÆO THUILIER,

ANTIQUIORE SCHOLARUM MAGISTRO, PRÆSIDE.

An omni delirio & sopori venæ sectio?

I.

HOMO vix genitus, vix natus, à doloribus vitam auspicatur; ab eâ vi laborum ejicitur: si daretur scientibus, nullus eam acciperet; cui enim patet ingressus, patet ad miseriam. Vitæ angustiis obstupescis & doles? obstupescas potiùs quòd morbis frequentiùs non torqueatur, quòdque inexorabilis parca fatalia dierum stamina citiùs non rescecet. Corporum fabricam attendenti, quid præter vasa, quid præter liquores occurret? A naturali statu levi momento detruduntur. Insito elatere pollent vasa; ambientibus aut internis lædantur, omnis tollitur consensus. Quoquoversùm jactati liquores, hostiles impulsus fugere nituntur; accelerato cursu funestum meditantur hospitium. Ubi minor futura resistentia, eò majori cumulo, quâ data porta ruunt. Partem debiliorem citò aggreditur φλόγωσις. Conica anfractuosaque viscerum

vasa pro diametrorum ratione & proportione admittunt liquida: Casu aut celeriori quovis motu urgeantur, rarefiant, grumescant; diductis tenuissimorum vasculorum parietibus, contractioni imparia vascula: pristinum statum difficilé recuperat naturalem ultrà tonum elasticum corpus elatum. Nec subitanea sed successiva ingurgitatio. In minimos minimosque alios surculos seu ramos, arteriarum majores dividuntur trunci. In extremis exiliorum primi ponuntur obices: præpedito sanguinis cursu in unâ arteriolæ parte, stagnat; pressis adjacentibus arteriolis, eâdem labe contaminatis, longiùs serpit malum. Intra angustiores cancellos detineantur fluida, perniciter feruntur. Adauctâ velocitate rapidiùs præterfluit sanguis, vasa decurrendo exlex truditur; majorem molem tum cordi tum arteriis offerendo, validiùs contrahuntur. Fibræ magis expansæ potentiori nisu viqne fortiori restituuntur. Abnormis fugiens sanguis reflexione in varias detorquetur vias; impressus à corde motus paulatim imminuitur; gravata viscera gravi ac molesto gemunt sub onere. Quæ priùs fuit partium flexilitas, infarctis exilibus vasculis perit; difficiliùs per vasa majoia vehitur sanguis. Pulsus, repulsus, mille modis quassatus, spissescit, in floccos abit. Nimiâ mole cumulato, frustraneos moliuntur arteriæ conatus: in itinere tardescit; æquilibris resistentia: duabus potentiis æqualem nisum exercentibus, resistentiarum æquale momentum. Crescit eundo malum; neglectum, nullam admittit medelam. Principiis obsta. Non aliundè morborum inflammatoriorum causa petenda. Quid exitii non portendunt fibrarum crispaturæ? Quid non Erethismi? Corrugati villi tendinei fluida molestè concutiunt. Percussa eò validius resilit chorda quò magis tensa: quantâ potentiâ vasorum fibræ, prementibus fluidis obniti debent? Ne peculiaribus fermentis diversa morborum evolvenda quæras phœnomena: monstrantem & indicantem sequere naturam. Exquisitissimam Microcosmi structuram, mirabiles sibi accuratè respondentes partium connexiones, nervorum relationes, arteriarum cum venis mutuas osculationes, prodeuntium vasorum lymphaticorum distributiones, ob oculos habeto; ordinem, symmetriam, elaterem non vasis modò, membranis, musculis, cuique etiam fibrillæ inditum perpende. Nec te veri effícta deludat effigies. Vasa ab elasticitate deflectant; contento ingurgitentur liquido, dilatentur, victoribus fluidis aut solidis nullum æquilibrium; depletis vasis, misso sanguine, reviviscit.

II.

SUOS habent morbos solida, fluida quoquè suos: quantitate aut qualitate peccent ista, illa elasticitatis excessu aut defectu: utraque sæpiùs afficiuntur: amicâ reciprocatione functionum integritas: errantibus aliis, plectuntur alia. Motum quidem solidorum juvat texturæ ratio, efficit fluidorum auxilium. Pro natâ consistentiâ majoris vel minoris capax resistentiæ: hinc fortes creantur & robusti, debiles & infirmi; non à diversâ alimentorum, non à fluidorum indole. Secentur cadavera; vasa, membranas, musculos inspice: ex crassitie, soliditate & staminum robore valetudinis firmitas æstimatur; morbi causa stat. Vegetiores ideò qui equo, palestrâ, venatione aut quovis alio γυμναστικῆς exercitio recreantur: sedentariæ verò vitæ & otio dediti, innumeris fermè affectibus obnoxii; quorum parens partium laxitas. Ut protrudantur, perpetuâ ope egent, liquores. Solutis solidis, cessante causâ protrudente, fluidorum desinit motus; subsident. Imminuto impulsionis momento in liquoribus, fatiscit fluiditas; spissescunt: diuturniori morâ, obstruunt viscera; Phlogosi tentant. Irritato, crispato solido, eadem fermè vitia arguentur. Clausis viis, nullus commeatus; hærent fluida. Repetitis vasorum oscillationibus tenuiores difflantur partes. Tenuissimos ductuum Mæandros crassiusculæ ægrè permeant superstites. Pressionis indociles, prementem eludunt vim: pone seqnentibus claudunt initum. Sensim cumulatur sanguis. Dilatatis vasis accubantia coarctantur. Augescit infarctus, crescit inflammatio Teterrima sequuntur symptomata: ne terrearis: Cognitâ mali causâ, præsto est remedium.

Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito;
Hoc virtutis opus.

Unum auxilium, omniumque præſtantiſſimum venæ ſectio; eâ fluxiliores fiunt liquores: emolliuntur ſolida in erethiſmum abeuntia, criſpata: priſtina reſtituitur elaſticitas: conniventes reſerantur viæ, perverſæ ſecretiones citiſſimè emendantur: tranſpiratio evacuationum facilè princeps, juvatur, augetur; quantæ molis ſit, nullus ambigit; cæteris ſimul omnibus multò major: quantùm alvus quindecim dierum ſpatio evacuat, tantùm hæc unico. Depravatæ liquorum determinationes reficiuntur: interruptæ ſolidorum oſcillationes redeunt alacriores: deviantibus, indupeditis, fluidorum lentor, ſegnities, humorum colluvies: ſui juris factis, ſinguli liquores per ſingula propriaque incernicula ſeponuntur. Multiplices morborum inflammatoriorum ſpecies a mutato ſolidorum & liquidorum æquilibrio: ineſt aliud ſolida inter ſolida, partes & partes; quo deturbato humorum in contrarias partes decubitus, ἐναστροφὴ ſeu μετάστασις; prioribus ſimiles affectus producerere valet. Hoc æquilibrium anatomica inſpectio, cadaverum ſectio detexit, probat. Sanguinis miſſione diſſociatæ partes, novo juncto fœdere, mutua ſurgunt ad officia. Languida pars priùs oppreſſa ſubſilit, expeditior geſtit. Nec expoſitis tantùm cauſis prodit infarctus, naſcitur inflammatio: ſtatutas per vices contrahitur cor: æquabilis ad univerſas corporis partes ſanguinis diſtributio, æquabilis circulatio. Acceleratis cordis contractionibus, acceleratur ſanguinis circuitus; deſinit protruſi ſanguinis ad minimorum vaſorum diametros antè habita proportio: ſubſidet cruor. Quàm miſera, quantùm lugenda mortalium conditio! Ambientia corpora hominis tutelæ comparata, in ipſum conſpirare ſæpiùs obſervaveris. Aëris ferventis ictu perculſi in terram plures cecidere. Quid nominantur cæteræ res non naturales? abuſu, non minora funera parant. Cibo nimiùm acri aut acido, liquoribus ardentibus aut incraſſantibus, exercitiis immodicis neglectiſvè, vigiliis longiùs protractis, ſomno liberaliori, expanditur ſanguinea moles, inſpiſſatur; vaſa ingurgitantur. Impetu fortiori à tono naturali dejectum corpus elaſticum, elaterem deperdit; vis quâ extenditur, diſtrahitur, reſtituentem vim potenter adeò excedit ut iners jaceat corpus & atonum. Inſtant inflammationes: venæ ſectione audenter ſuccurrito.

III.

CEREBRUM aliis totum vaſculoſum, aliis glanduloſum, nobis vaſculo veſiculoſum: ab hepate, liene, pulmonibus, ſtructurâ generali minimè diſpar: triplici ſubſtantiâ corticali, calloſâ, ſtriatâ diſtinctum. Innumeris & exiliſſimis calloſa potiſſimùm conflatur vaſculis; ſecretorii excretoriique lymphæ ſuccivè nervei ductus ſanguiferis appenduntur vaſis; interpoſitis ab invicèm ſejunguntur veſiculis: quæ ſibi communicant; interjectæ columnæ membraneæ, flexiles, vibratiles, elaſticæ ſpiritibus circumfluæ, eorum quaſſationibus obviæ, cerebri conſtituunt fibras. Sufceptâ pro determinatione ab unâ veſiculâ in alteram ſpirituoſa reflectitur lympha. Duplici membranâ, menyngibus vulgò, obvolvitur tota moles. Vaſculis à cervicalibus, vertebralibus & carotidibus oriundis maximè contextæ menynges; nerveis propaginibus perſenſiles. Functionibus animalibus vacat cerebrum; ſpirituum animalium promptuarium. Ad quaſque corporis partes diſtribuendi & ſpiritum animalem diſtributuri ab eo proficiſcuntur nervi. Vitalium & naturalium actionum integritati æquè efficaciter conſulit: idiopathicè affecto languent, ceſſant omnes; malè ſe gerentibus pectoris aut abdominis viſceribus, in conſenſum trahitur; ſympathicè dolet: ingraveſcunt morbi. Pluribus caput concutitur affectibus; graviores quique ægrorum vitam in diſcrimen ponunt, ſemper adducunt ſoporoſi, frequentiores deliroſi: pro indole, pro more quo invadunt, peſſimi ominis; illæ affectuum ſpecies ad idem genus referendæ; eorum enim idem ortus, eadem cauſa conjuncta, phlogoſis; imminens vigilias pertinaces, delitia invehit; ſoporoſos affectus urgentior excipit; incœptam aut confirmatam inflammationem ſeu φλεγμονὴν diſcutere, hoc opus, hic labor eſt. Omnem fermè eludit induſtriam; fruſtraneos & irritos plerumque moliaris conatus. Ab analogiâ rerum nauraliter peractarum quæ morboſè accidunt, tutò deduxeris.

Vigiliæ affine delirium : somno similis, soporosus morbus. Quo pacto somnus producatur & vigilia, paucis excipito. Spiritibus cerebro parciùs subministratis, non explicabuntur fibræ; sensuum non tendentur organa : sensationum & externarum motionum cessatio. Sero humefactis cerebri fibris, laxatis, lente moto cruore, vasa sanguifera leniter flaccescunt, aut blandè premuntur; sensorii motus feriantur; torpentes spiritus nullas fibras impetunt debiliusve succutiunt : ærumnarum levamini gratus obrepit somnus. Sanguinis reditui injiciatur mora; ductuum laxitate segniùs vehatur; vis quâ pelletur sanguis, licèt minimæ, quam nanciscetur, cedet resistentiæ : congeretur. Impetuosiùs protruso sanguine, non reluctantibus vasis, lentescit liquor. Expandatur, rarefiat cruor, ultrà tonum naturalem trahuntur ductuum parietes, ad pristinum statum ægrè redeunt. Haud dissimiles alterationes præposterè assumpto vino, usuvè opii, quibus provocatur somnus, sortitur sanguis. Fortiori pressione nervorum arctantur origines; meditullii stringuntur loculamenta; præpeditur succi nervei, lymphæ, spirituumvè secretio; altior somnus; veternosi affectus. Sensoria interna suis vacant muniis; musculorum absolvuntur motiones : organis exceptæ objectorum impressiones ad cerebrum liberè transmittuntur : spiritus copiosi, mobiles, expediti : fibræ tensæ, vibratiles, elasticæ : benignè expanditur cerebrum; promanat vigilia. Ε'γκεφάλου turgeant vasa : tensilioribus factis fibris, deperditâ unius respectu alterius proportione, genuinus evertitur tonus. Erronea præfantur : delirium. Quâ exerceantur mechanicè, ignotum adeò & abstrusum, ut nihil certò affirmare quis audeat. In re omninò conjecturali quid præter conjecturas? si non veras verosimillimas saltem in medium proferre temeritati non vertetur. Mutua strictaque mentis & corporis necessitudo. Juxta hanc societatis legem cogitat mens. Multiplicibus fibrarum sublsultibus affigere judicia, potuit summus ille rerum moderator; quod nec captum superat nec rationi repugnat. Fibris subjectum & attributum exhibentibus eodem tempore oscillationumque pari numero vibratis, judicium adnexuit affirmativum : inæquali undulationum numero & dispari tempori negativum. Prior status συγχρονισμός. Posterior παραχρονισμός. Tripliciter consonant aut dissonant organorum musicorum nervi, sic cerebri fibræ. A nativâ longitudine, crassitie ac tensione deflectant; vitiosum judicium, παραλογισμός. Isochronæ in heterochronas abeant, vicissim heterochronæ, affirmatione dispares copulantur ideæ, negatione compares; quàm facilè naturalis concidat ordo, graphicè exaravit Physicus Poeta.

. . . . Ut in fabricâ si prava est regula prima,
Normaque si fallax rectis regionibus exit :
Et libella aliquâ si ex parte claudicat hilum :
Omnia mendosè fieri atque obstipa necessum est,
Prava, cubantia, prona, supina atque absona tecta :
Jam ruere ut quædam videantur velle, ruantque
prodita judiciis fallacibus omnia primis.
Sic igitur ratio tibi rerum prava necesse est
Falsaque sit, falsis quæcunque ab sensibus orta est.

IV.

OMNIUM humani corporis viscerum, unum debilissimæ texturæ cerebrum; in vitium flecti cerea ipsius vasa. Delirium insiliat, instet profundior somnus; inflammatoria impendet dispositio, φλόγωσις aliquandò adest, aliquandò φλεγμονή; veternosos affectus, qui remedia maximè respuunt, eadem, pejor, jure dixerim, manet sors. Deliriorum frequentior species, φρενῖτις. Cerebro primariò affecto, idiopathica, vera cognominatur; læsis priùs inflammatisque aliis visceribus, φρενῖτις symptomatica, notha, παραφροσύνη. Præcipuum præsentis inflammationis signum; sanguinis motus in aliquâ parte remissior. Pressione, distractione, crispaturâ, ruptione, conicorum vasorum coarctentur fines; aperturæ diameter, sanguinis globulorum diametro fit minor. Motu nimio tenuiores difflentur partes, coit sanguis; aut peculiari

contractâ labe inspissatur. Heu! formidandum omne delirium; vasorum utriusque menyngis cerebrique arguit explicationem; hæc est proxima phrenitici delirii causa & conjuncta. Altiùs evectâ explicatione vasa vasis mutuam & reciprocam injicient compressionem. Inflammationem gravia redarguunt symptomata: ob sanguinis impetum aucto turbatoque cordis librato motu, febris, pulsus celer, frequens, magnus, vehemens. Ex arteriarum repetitis ictibus, capitis dolor, aurium tinnitus, objectorum geminatio. Expansâ cerebri mole, diductis vasis, mobilioribus & agilioribus spiritibus, tensis, succussis fibris, somnus interruptus, vigilia, somnia terrefacentia, ad iram proclivitas, delirium. Pro diversis ideis quæ ex prægressâ spirituum & fibrarum motione menti obversantur, in varios musculos determinatur influxus; hinc vociferatio, iracunda responsa, è lecto exilitio, in obvios irruptio, torvus ac fixus intuitus. Arteriis oculos faciemque perreptantibus cruore refertis, faciei, oculorum rubor, lacrimatio. Difficili itu sanguinis & reditu, urinæ albæ, pellucidæ, crudæ, pulsus parvus, durus, celer, frequens, respiratio magna, rara, laboriosa. Interpolatâ spirituum irradiatione, sanguinisque pondere, membrorum jactationes. Elapso in auras tenuiori sero, lingua arida, aspera, nigra, sitis intensa. Augescente menyngum cerebrique phlegmone, vividioribus fibrarum vibrationibus aliò avocatur mens; linguam exerunt phrenitici, non retrahunt, sitis stimulos non percipiunt, nullos persentiunt dolores. Quò se cautiorem existimat æger, eò propior instat lethi necessitas. Enumeratorum collectione rectè conjicitur inflammatio. Magna maniæ cum phrenitide affinitas; in utraque est delirium universale circa objecta omnibus cognita furore & audaciâ stipatum; cum febre in phrenitide, febris expers in maniâ. Eadem observantur symptomata; unam sortiuntur causam proximam, diversa licet sit antecedens. Plogosis namque phrenitidem procreat, dispositio verò ad inflammationem maniam & melancholiam; à cæteris deliriorum speciebus constanti errore mentis circa unum aut alterum objectum absque febre exploratur melancholia. Diversa sanguinis diathesis: phreniticorum cruor æstuans, rarefactus: maniacorum viscosus, exsuccus, therebenthinæ æmulus: melancholicorum crassus, spissus, ut veteribus placuit, terrestris. Non est inflammatio cerebri sine ipsius expansione; non autem semper inflammatio sed tantùm dispositio, adjacente explicatione. Res ab ovo ordienda, ad morbique invasionem attendendum. Cùm subitanea fit vasorum ingurgitatio, cerebrique distentio, phlegmone: si sensim sine sensu nec subitò in pejus ruat, patentiores & quasi regias sibi pandit vias; illas dein ægrè licet, impunè tamen permeat: non alio progrediuntur modo mania & melancholia; hæreditariæ ex labe gentili. Silet sæpè morbus in genitore, ex avo dum derivatur in nepotem. Congenitæ, primâ in utero cerebri conformatione, exostosibus, glandulis tumefactis. Demùm adventitiæ, cerebrum peculiari inustum vitio, perversâve sanguinei fluidi crasi. Melancholiæ nomine comprehenduntur lycanthropia, furor eroticus, melancholia errabunda Arabibus *Kutubuth*, galeanthropia, innumeraque alia pro delirii vario subjecto: habent nonnulli hydrophobiam pro delirio melancholico; hoc symptoma musculi æsophagiei inflammationi quam Græci παρασυνάγχην vocant, potiùs tribuatur; & inter anginæ species reponatur. Morbis expositis originem proximè præbuit fibrarum tensio; atonia stultitiæ, fatuitati, lethargicorum oblivioni. A delirosis affectibus non longè recedunt soporosi; juxta compressionis gradus, quæ proxima & conjuncta causa in genere statuenda est, symptomatum varietas, vehementia, species denominationesque emergunt. intra vasa subsideat sanguis, extra effundatur, eas accersit. Crescente distentione in phrenitide, crescit inflammatio. Ad compressionem aut veternosum affectum brevis transitus. Quæque passim numerantur causæ tanquam proximæ, inter occasionales, remotas aut adjuvantes transferantur. Nativa corporis fabrica, breve collum, magnum corpus, crassum & pingue, temperies plethorica, cacochymia pituitosa, quæque sanguinem ita mutant ut per arterias cerebri liberè fluere non possit, tumores intra cranium nati, inflammatorii, serosi, pituitosi, steatomatosi, scirrhosi, ossei, abcessus; quæ venas ita comprimunt ut cruori impediatur iter, aut cursum diu tenere non detur, iniquo operi ultimam manum admovent. Causæ procatarcticæ,

non naturales. Preſſo æqualiter fortiterque cerebro, repentè actio omnis ſenſuum tùm externorum tùm internorum omneſque motus voluntarii abolentur; ſoſpite cerebello, remanet pulſus plerumque fortis; difficilis reſpiratio, magna, ſtertens, ſtat ἀποπληξία. Senſibus omnibus orbatus æger, illum corporis ſtatum quem primo momento accedentis morbi habebat, retineat, Κατοχὴ, Κάτοχος, Κατάληψις dicitur. Febre, reſpiratione inæquali, oblivione, ſomno ita profundo ut punctione, vellicatione, tractione nulli motus obtineantur; λήθαργος. Si liberè ſpiret æger, punctus partem retrahat, ſummo clamore vocatus oculos aperiat, mox claudat, interrogatus non reſpondeat; Κάρος. Punctus partem retrahat, minori clamore vocatus oculos aperiat, ſtatim claudat, interrogatus reſpondeat, illicò in ſoporem relabatur, Κῶμα, Καταφόρα ſeu *ſubeta* Arabum. Summa ſed fruſtranea ad ſomnum propenſio, lethargus ſpurius, Κῶμα vigil, Τυφομανία; tali morbo laborantes, Tantali in morem fugaces proſequuntur ſomnos. Ex inæquali cerebri preſſione, ſubitus in terram prolapſus, præter ſenſuum abolitionem motus convulſivi, ἐπιληψία. Præfatos affectus, ſivè idiopathici ſivè ſympathici ſint præcurrunt, in ſomnum facilitas, ad motum difficultas, repletio, ſtupores, tremores præcipuè capitis, incubus inſidens per noctem, acutus capitis dolor, venarum jugularium turgeſcentia, oculorum tenebræ, μαρμαρυγαί, ſplendores oculis obverſantes, faciei rubor aut pallor, colli tumores, palpitatio, animi & corporis inſueta gravitas, inſomnia turbulenta, oblivio, mœſtitia, ſegnities, ſenſuum hebetudines, aurium tinnitus, lingua inflexilis, inordinata motio, oſcitatio, pandiculatio, pectoris conſtrictio, mutata reſpiratio, nauſea moleſta, Καρδιωγμός, ſalivæ effluvium, oculorum & narium humiditas, urinæ tenues & crudæ, præcordiorum inflatio. Pathognomonica phlegmones diſpoſitioniſve inflammatoriæ habes ſigna; omnia motum ſanguinis tardiorem denotant. Si non te tangit ratio; fidelibus oculis ſubjecta res animum fortiùs irritabit. Illuſtriores artis ſcriptores obſervatoreſque integerrimos conſule; ſectiones cadaverum quas locupletandæ & illuſtrandæ praxi reliquerunt, volve.

V.

MORBIS ſuccurrere non datur, ni cognoſcantur. Ex definitionibus itaque ſuperiùs allatis, ſymptomatum vehementiâ & varietate, diagnoſis, prognoſis, curaque depromantur. Affectuum delirorum & ſoporoſorum maxima neceſſitudo, cauſarum ſimilitudo, nec longè diverſus curationis ſcopus: duplex prophylacticus, vel therapeuticus. Ex therapeutice, quæ ad prophylacticen ſpectant, emanabunt. In curatione therapeuticâ imminens præſenſvè inflammatoria diſpoſitio arcenda, phlegmone ſuperanda, vaſorum criſpaturæ, erethiſmi ſedandi, flacciditas erigenda. Ceſpitanti ſanguini admovendum calcar, aut ipſius temperandus orgaſmus; expeditè auxiliatur venæ ſectio. Uberiori ſanguinis copiâ fortiùs vibrant arteriæ, minori remittunt. Tenſus funiculus perculſus, laxo potentiùs reſilit; non ſecùs criſpatæ fibræ. Fluidi impetus ſuæ moli proportionatus. Alveorum fluminum repletione aggeribus vis infertur: ſuperflua ſubtrahatur copia, minuitur. Pro vaſorum infarctu repetenda ſanguinis miſſio, non ex brachio ſolùm, proximius à parte affectâ derivetur, ad longinqua quoquè revellatur. Nec ſanguini indulgentiùs parcito; qui vitæ fuit fons, necis foret cauſa. Inſtante phrenitide à quâcunque origine, ab inflammatione piæ matris, utrarumque menyngum & cerebri, exulceratione duræ menyngis, vaſorum ejus plenitudine & piæ cum abceſſu in cerebello flaccido, cerebri venis varicoſis, tumore inflammatorio in cerebri ſubſtantiâ genito, aliarum partium inflammatione, pendeat. Conveniens præſcribatur diæta; refrigerantium hauſtus, largus ſit. Urget inflammatio, larga citiùs celebranda venæ ſectio, primùm in brachio, dein talo, jugularibus. Arteriæ temporales incidendæ, tundenda frontalis vena. Viribus conſulendum: non negligenda ægrorum ætas. Spaſmodicæ inteſtinorum diſpoſitioni emendandæ, emollientia frequenter infundantur enemata. Phrenitico inſultu & febre remittentibus, purgetur æger; æquali paſſu procedentibus, nulla remiſſionis affulgeat ſpes, nec inflammatio

mpediat, dum adhuc constant vires; cathareticum præscribatur medicamentum. Admisceantur emetica cum nausea, vomitus, lingua nigra, arida, crassa, aspera, subnigra. Cassia & manna dilutæ, tartaro stybiato junctæ, alvum metheorisatum & tensum mirè subducunt ac relaxant. Purgantia prosunt medicamina, humorum, si qui lateant in intestinis, averruncando saburram: utiliùs prosunt mutatas & depravatas solidorum oscillationes turbatosque liquidorum circuitus ac directiones instaurando. Tanta est aliquandò febris & delirii pervicacia ut ægrotans die nocteque evigilet; præmissis præmittendis, somnus conciliandus narcoticis. Perseverante febre & delirio, modò adsint exacerbationes frigore, rigore aut sudore designatæ & perspicuæ, periodico cursu redeuntes, cortex peruvianus vehementiores componit motus. Varia topica, practicis relata, sæpiùs sunt incerti successus. Maniam excipiunt varicosæ cerebri venæ, vasorum sanguiferorum expansio; quapropter imminuenda & tollenda exuperans sanguinis quantitas repetitis venæ sectionibus, quibus complures curatos fuisse, neglectis aliis medicamentis, testatur Platerus. In iisdem partibus celebrantur ac in phrenitide. Catharcticis levioribus difficiliùs moventur maniaci; potentiora adhibe. Exsuccæ sanguinis diathesi emendandæ, humectans sit diæta; alterantia multùm conferunt. Cucurbitulæ, vesicatoria & cauteria evacuando non nihil juvant; maniacorum alii benigniùs, blandimentis; alii minis, verberibus aut quovis castigationis genere acriùs tractandi; quò mens ab objecto delirii aversa sui reddatur compos. Quamvis in melancholiâ cerebri cortex nonnunquam atro sanguine perfusus promineat, vergatque ad maniam aut affectum soporosum, tota indicatio significabit liquida cerebri & nervorum promovenda, augenda, in ordinemque redigenda: huic fini collimant venæ sectiones, quibus tamen parciùs indulgendum; obstructiones oppugnandæ, stimulando enematis, purgantibus, reserando & incidendo martialibus, mercurialibus, aquis mineralibus, aperientium plantarum decoctis, emolliendo sero lactis, jusculis, balneis, enemate, suppressas evacuationes promovendo; mens ab objecto consueto exercitiis, equitationibus abstrahatur; summâ sæpè prudentiâ delusæ imaginationi obsequendum, magnâ vi sæpè repugnandum. Soporosorum affectuum non dissimilis cura, nisi aliis superveniant morbis, à quibus curationis modo alias non dissident; in omnibus comprimitur cerebrum, sive sanguinis impetu vasa distracta fuerint, sivè ex flacciditate ductuum cumuletur sanguis, extraneumvè corpus insideat. Ad apoplexiam proximè accedunt lethargus & epilepsia. Quidquid de comate vigili ac somnolento proferatur, leviores sunt cari species; omnes urget inflammatio, si anatomicis inspectionibus aliqua sit fides. Remoto cranio comate vigili interemptorum, abcessus repertus, parvæ pilæ juxta plexum choroidem inventæ: comate somnolento, lethargo, caro extinctorum, dexter cerebri ventriculus aquâ refertus, sanguis coagulatus & niger, apostema à pure copioso, detecta; sanguinis extravasationem, serum multùm effusum, vasa sanguine turgentia, varios cerebri abcessus, apoplexiam accersisse, cadaverum apertura probat. Eodem auxilio à cerebri abcessu, à pustulis duræ menyngis, à nigro sanguine per cerebri spiras sparso cum inflammatione, à sero caput replente, à polypo insigni in sinu duræ menyngis reperto, à materiâ adipi simili inter cerebri ventriculos sitâ, à tenuibus & exilibus corpusculis, epilepsiam productam fuisse & derivatam, conjectum est. Explorato cognitoque affectu ad venæ sectionem tanquam ad sacram anchoram, confugias; intrà horarum breve spatium pluriès repetatur, saphena & jugularis feliciori quàm cæteræ tunduntur successu. Qui à sero exundante soporosos affectus produci autumant, eam temnunt; plures tamen occumbere ob neglectam vel parcâ manu celebratam venæ sectionem, quam à sanguine nimiùm exhausto, frequens edocebit experientia. Gravi morbo potentius non opponitur remedium: inertes & consopitæ partes excitandæ, irritandæ, vellicandæ ut mutua restituendæ periclitanti vitæ præstent officia. Rivis fertilibus universas corporis regiones irroret cor; suppetias ferat, nervorum undulationes, oscillationes admittat cerebrum, vicissimque remittat; aut spiritus incarceratos in libertatem vindicet, ut ii munera exequantur; deviantes succi notas & salutiferas relegant vias. Quæ trito usui sunt remedia, vel interna vel externa.

Externa, volatilia naribus admota, errhina, maſticatoria, frictiones, vellicationes, pilorum evulſiones, cucurbitulæ, veſicatoria, ſcarificationes. Interna autèm glandes, clyſteres acres, & cephalici, potiones catharcticæ & emeticæ, aut cardiacæ, quibus addatur tartarum ſtibiatum, Kermeſvé minerale. In inflicti capiti vulneris ſuſpicione, cranium terebretur. Diſcuſſo ſomno, miſſis prædictis medicamentis, ægrorum temperamento uſurpentur convenientia. Hæc artis medicæ tormenta, quantumvis potentia, planè caſſa, noxia potiùs, ni redundans ſanguis eximatur; infarctui adaugendo nedùm minuendo idonea.

Ergò omni delirio & ſopori venæ ſectio?

Domini Doctores diſputaturi.

M. Andreas Delaleu.	*M. Antonius le Moine.*	*M. Joannes-Baptiſta Chomel, Medicus Regis ordinarius, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Joan-Franciſcus Giot.	*M. Petrus-Antonius Lepy.*	*M. Andreas Creſſé.*
M. Fran-Antonius le Dran.	*M. Elias Col de Vilars.*	*M. Armand-Joſephus Collot.*

Proponebat Pariſiis ANDREAS-JOSEPHUS SERON, Pariſienſis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1721, à ſextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.